

MÄÄRUS

Vabariigi Valitsuse määruste muutmine seoses Eesti Vabariigi haridusseaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse (õppimiskohustuse kehtestamine) eelnõu seadusena jõustumisega

Määrus kehtestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 15 lõike 2 ja kutseõppeasutuse seaduse § 22 alusel.

§ 1. Vabariigi Valitsuse 16. detsembri 2010. a määruse nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ muutmine

Vabariigi Valitsuse 16. detsembri 2010. a määruses nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõige 2 sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö III kooliastmes. Toimetulekuõppe õpilane teeb loovtöö 8., 9. või 10. õppeaastal. Kui kooli õppenõukogu otsustab, et õpilane ei ole loovtöö koostamiseks võimeline, peab õpilase individuaalses õppekavas loovtöö koostamise asendama mõne muu jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärke. Loovtööd hinnatakse mitteeristavalt ning selle tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimuseks. Hooldusõppe õpilane loovtööd ei tee.“;

2) paragrahvi 2 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„(3) Kool arvestab lihtsustatud õppe ja toimetulekuõppe õpilase puhul seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses, õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi. Käesoleva määruse § 1 lõikes 2² sätestatud juhul esitab taotluse põhihariduseta koolikohustusliku ea ületanud isik. Hooldusõppe õpilasele mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamine ei kohaldu.“

(4) Kool korraldab õpilasele süsteemse ja kvaliteetse karjääriõppe, -info ja -nõustamise (edaspidi *karjääriteenused*) kättesaadavuse, sealhulgas korraldades koolisest meeskonnatööd karjääriteenuste lõimimiseks õppetöösse ning karjääriõppe kavandamiseks ja elluviimiseks,

koostööd väliste partneritega, kogudes ja analüüsides sisemiste ja väliste osapoolte tagasisidet karjääriteenuste arendamiseks.“;

3) paragrahvi 4 lõige 2 sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes õpib eesti keelt teise keelena, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keel teise keelena koolieksamit.“;

4) paragrahvi 4 lõige 6 sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Toimetulekuõppe õpilaste nominaalne õppeaeg põhikoolis on 11 aastat ning hooldusõppe õpilaste nominaalne õppeaeg põhikoolis on 12 aastat.“;

5) paragrahvi 4 lõige 7 sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Põhikooli lõpetanud lihtsustatud õppe ja toimetulekuõppe õpilastele võimaldab kool lisaõpet vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-le 50.“;

6) paragrahvi 5 lõige 3 sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kooli õppekavas esitatakse:

- 1) üldosa, milles kirjeldatakse lisaks põhikooli riikliku õppekava § 24 lõikes 6 sätestatule loovtöö temaatika valik, juhendamise, töö koostamise ja hindamise põhimõtted; õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise alused; karjääriteenuste korraldamise põhimõtted lihtsustatud õppe ja toimetulekuõppe õpilasele;
- 2) lihtsustatud õppe ning toimetulekuõppe õppekorralduse üldalused ja õppeainete ainekavad;
- 3) hooldusõppe õppekorralduse üldalused ja tegevusvaldkondade kavad.“;

7) paragrahvi 5 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 5 lõike 7 punktid 1 ja 2 sõnastatakse järgmiselt:

„1) lihtsustatud õppe üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viisid õppeaineti, õppeainete õppetegevuse kirjeldus arenguperioodide kaupa, õppeainete õpitulemused kooliastmeti ja klassiti, õppesisu klassiti.

2) toimetulekuõppe üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete lõimingu rakendamise viisid õppeaineti, õppeainete rõhuasetused arengutasemete kaupa, õppeainete õpitulemused ja õppesisu arengutasemete kaupa.“;

9) määruse lisa 1 „Lihtsustatud õpe“ muudetakse ja asendatakse käesoleva määruse lisaga 1;

10) määruse lisa 2 „Toimetulekuõpe“ muudetakse ja asendatakse käesoleva määruse lisaga 2;

11) määruse lisa 3 „Hooldusõpe“ muudetakse ja asendatakse käesoleva määruse lisaga 3.

§ 2. Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ muutmine

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruses nr 182 „Põhikooli riiklik õppekava“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 15 lõige 9 sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise eesmärk formaalõppe osana on toetada elukestva õppe põhimõtete rakendumist ning pakkuda igale õpilasele õpimotivatsiooni toetavaid valikutehnikaid ja kättesaadavaid õpivõimalusi, mis tagavad õpilasele sujuva liikumise haridustasemetel ja -liikide vahel.“;

2) paragrahvi 15 täiendatakse lõigetega 10–12 järgmises sõnastuses:

„(10) Kool arvestab õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses, õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekava määratud õpitulemusi.“

(11) Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise alused kirjeldatakse kooli õppekava üldosas.

(12) Kool korraldab õpilastele süsteemse ja kvaliteetse karjääriõppe, -info ja -nõustamise (edaspidi *karjääriteenused*) kättesaadavuse, sealhulgas korraldades koolisisesest meeskonnatööd karjääriteenuste loomiseks õppetöösse ning karjääriõppe kavandamiseks ja elluviimiseks, koostööd väliste partneritega, kogudes ja analüüsides sisemiste ja väliste osapoolte tagasisidet karjääriteenuste arendamiseks.“;

3) paragrahvi 16 lõikest 3 jäetakse välja tekstiosa „(karjääriõpe, -info ja -nõustamine)“;

4) paragrahvi 17 lõike 7 esimesest lausest jäetakse välja sõna „varasemat“;

5) paragrahvi 19 lõige 3 sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimival arenguveestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras.“;

6) paragrahvi 21 lõike 4 viimast lauset täiendatakse lauseosaga „arvestades lõikes 2 sätestatud hindeskaalat ja lõikes 3 kirjeldatud protsendivahemikke.“

7) paragrahvi 21 lõike 5 viimast lauset täiendatakse lauseosaga „arvestades lõikes 3 kirjeldatud protsendivahemikega.“

8) paragrahvi 22 lõige 3 sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt käesoleva määruse § 15 lõikele 10 arvestab õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses õpetatava osana.“;

9) paragrahvi 22 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste hindamisel lähtutakse kooli õppekavas kirjeldatud hindamise alustest ja konkreetse õppeaine hindamise erisustest.“;

10) paragrahvi 22 lõige 12 sõnastatakse järgmiselt:

„(12) Kool paneb 9. klassi õpilasele aastahinded Eesti hariduse infosüsteemis välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.“;

11) paragrahvi 23 lõiked 1¹ ja 1² sõnastatakse järgmiselt:

„(1¹) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes õpib eesti keelt teise keelena, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keel teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, mis on ühitatud eesti keele B1 või B2 keeleoskustasemega või testide andmekogus läbiviidava eksami korral ühtsete ülesannetega üle kahe keeleoskustaseme (B1/B2) lõpueksamiga.“

(1²) Õpilane, kelle emakeel Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete alusel ei ole eesti keel ja kes on asunud hiljemalt 2023/2024. õppeaastal õppima eesti keele ainekava alusel, võib sooritada põhikooli lõpetamiseks eesti keele või eesti keel teise keelena eksami.“;

12) paragrahvi 23 täiendatakse lõigetega 1³ ja 1⁴ järgmises sõnastuses:

„(1³) Kui õpilane sooritas B2-tasemega ühitatud eesti keele teise keelena ühtsete ülesannetega lõpueksami, kuid ei sooritanud seda tasemetunnistuse väljastamiseks nõutava tulemusega, arvestatakse põhikooli lõpetamisel eesti keele B1-taseme eksamiga ühitatud ühtse põhikooli lõpueksami tulemust.“

(1⁴) Ühtse põhikooli lõpueksami valikeksami võib õpilane sooritada erialase lõpueksami või kutseksamina.“;

13) paragrahvi 24 lõike 6 punkti 5 lisatakse pärast sõna „korraldus“ tekstiosa „sealhulgas mitteformaal lõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste arvestamise alused“;

14) paragrahvi 24 lõike 6 punkt 7 sõnastatakse järgmiselt:

„7) karjääriteenuste korraldamine, sealhulgas hariduslike erivajadustega õpilastele, ning karjääriteenuste seire;“;

15) paragrahvi 24 lõige 7 sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Valdkonnakava on tervikdokument, mille koostamisel lähtutakse määruse lisades kirjeldatud ainevaldkonnakavade ülesehitusest ning kooli õppekava üldosas kirjeldatud kooli ja paikkonna eripärast. Üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning õppeainete loimingu rakendamise viisid esitatakse kõigi valdkonda kuuluvate õppeainete kohta tervikuna. Ainekavade koostamisel lähtutakse riikliku õppekava lisades esitatud ainekavade ülesehitusest. Õppeainete õpitulemused ja nende saavutamist toetav õppesisu, sealhulgas praktilised tööd ja kodukohaga seotud näited esitatakse õppeainete kaupa klassiti.“;

16) määruse lisa 5 Ainevaldkond „Matemaatika“ muudetakse ja asendatakse käesoleva määruse lisaga 4;

17) määruse lisa 7 Ainevaldkond „Tehnoloogia“ muudetakse ja asendatakse käesoleva määruse lisaga 5.

§ 3. Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ muutmine

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruses nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 11 lõike 1 esimene lause sõnastatakse järgmiselt:

„Õpilase õppekoormus gümnaasiumis on 96 (mittestatsionaarse õppe vormis 72) kursust (1 kursus on 35 õppetundi või 1,5 arvestuspunkti).“;

2) paragrahvi 11 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Õpilane, kes õpib eesti keelt teise keelena, ei pea õppima B1-keeleskustasemega võõrkeelt.“;

3) paragrahvi 11 lõige 5 sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Õpilase kohustusliku õppekoormuse hulka arvatakse valikõppeaine riigikaitseõpetuse käesoleva määruse lisas 12 nimetatud valikkursus „Riigikaitse“ ning valikkursusena õpilasuurimus või praktiline töö, mille maht sätestatakse kooli õppekavas, kusjuures see ei tohi olla vähem kui 35 õppetundi või 1,5 arvestuspunkti.“;

4) paragrahvi 11 täiendatakse lõigetega 7¹–7³ järgmises sõnastuses:

„(7¹) Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise eesmärk formaalõppe osana on toetada elukestva õppe põhimõtete rakendumist ning pakkuda igale õpilasele õpimotivatsiooni toetavaid valikuterohkeid ja kättesaadavaid õpivõimalusi, mis tagavad õpilasele sujuva liikumise haridustasemetel ja -liikide vahel.“

(7²) Kool arvestab õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses, õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.“

(7³) Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise alused kirjeldatakse kooli õppekava üldosas.“;

5) paragrahvi 11 lõike 9 esimene lause sõnastatakse järgmiselt:

„Lõimitud aine- ja keeleõppe kasutamiseks, kutseõppe läbiviimiseks ja piirkondliku eripära või kooli omapära arvestamiseks võib siduda õppeaine kursusi omavahel (sealhulgas kohustuslikke ja valikkursusi), rakendada õppemahu arvestamise alusena arvestuspunkte, samuti võib kooli hoolekogu nõusolekul muuta riikliku õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut ning muuta tunnijaotusplaani.“;

6) paragrahvi 11 lõige 11 sõnastatakse järgmiselt:

„(11) Õppekavad võivad olla koostatud, arvestamata lõigetes 5–7 toodud nõudeid valikkursuste mahtudele, ühe asutusena tegutsevas põhikoolis ja gümnaasiumis, kus toimub üksnes mittestatsionaarne õpe.“;

7) paragrahvi 11 täiendatakse lõikega 12 järgnevas sõnastuses:

„(12) Kool korraldab õpilastele süsteemse ja kvaliteetse karjääriõppe, -info ja -nõustamise (edaspidi *karjääriteenused*) kättesaadavuse, sealhulgas korraldades koolisisesest meeskonnatööd karjääriteenuste lõimimiseks õppetöösse ning karjääriõppe kavandamiseks ja elluviimiseks, koostööd väliste partneritega, kogudes ja analüüsides sisemiste ja väliste osapoolte tagasisidet karjääriteenuste arendamiseks.“;

8) paragrahvi 12 lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „(karjääriõppe, -info ja -nõustamine)“;

9) paragrahvi 13 lõikest 2 jäetakse välja sõna „varasemat“;

10) paragrahvi 18 lõige 2 sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool arvestab vastavalt käesoleva määruse § 11 lõikele 7² õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes muus haridusasutuses koolis õpetatava osana. Mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste hindamisel lähtutakse kooli õppekavas kirjeldatud hindamise alustest ja konkreetse õppeaine või kursuse hindamise erisustest.“;

11) paragrahvi 18 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Õpilane, kes on gümnaasiumis õppinud eesti keelt teise keelena, peab sooritama eesti keele või eesti keel teise keelena riigieksami.“;

12) paragrahvi 19 lõige 6 punkt 2 sõnastatakse järgmiselt:

„2) õppekorraldus, sealhulgas vähemalt kohustuslike kursuste ja kooli pakutavate valikkursuste ning valikõppeainete kirjeldused, õppesuundade kirjeldused nende olemasolul, õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted, sealhulgas mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses omandatud õpitulemuste arvestamise kord, hariduslike erivajadusega õpilaste õppe korraldus, õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus, erinevate õppekeelte kasutamine;“.

13) paragrahvi 19 lõige 6 punkt 5 sõnastatakse järgmiselt:

„5) õpilaste teavitamise ja nõustamise korraldamine ning karjääriteenuste korraldamine, sealhulgas hariduslike erivajadustega õpilastele, ning karjääriteenuste seire;“

14) paragrahvi 19 lõige 7 sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Ainevaldkonnakava on tervikdokument, mille koostamisel lähtutakse määruse lisades kirjeldatud ainevaldkonnakavade ülesehitusest ning kooli õppekava üldosas kirjeldatud kooli ja paikkonna eripärast. Üldpädevuste arengu toetamine, läbivate teemade käsitlemine ja õppeainete lõimingu viisid teiste õppeainetega esitatakse kõigi valdkonda kuuluvate õppeainete kohta tervikuna. Ainekavade koostamisel lähtutakse riikliku õppekava lisades esitatud ainekavade ülesehitusest. Õpitulemused ja nende saavutamist toetav õppesisu, sealhulgas praktilised tööd ja kodukohaga seotud näited esitatakse kursuste kaupa või lõimituna. Valikõppeainete ja valikkursuste kavades esitatakse õppeaine või kursuse kirjeldus, õpitulemused ja nende saavutamist toetav õppesisu.“;

15) määruse lisa 5 Ainevaldkond „Matemaatika“ muudetakse ja asendatakse käesoleva määruse lisaga 6.

§ 4. Vabariigi Valitsuse 26. augusti 2013. a määruse nr 130 „Kutseharidusstandard“ muutmine

Vabariigi Valitsuse 26. augusti 2013. a määruses nr 130 „Kutseharidusstandard“ tehakse järgmise muudatused:

1) paragrahvi 1 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Käesoleva määruse regulatsiooni ei kohaldata kutseõppeasutuse seaduse §-des 23¹–23³ sätestatud teise taseme õppe kohta.“;

2) paragrahv 2 tekst sõnastatakse järgmiselt:

„Kutseõppe sisu aluseks on eelkõige:

- 1) siseriiklikud või rahvusvahelised standardid;
- 2) riigi hariduspoliitilised eesmärgid;
- 3) Euroopa Liidu nõukogu soovitusel;
- 4) sotsiaalpartnerite sisend;
- 5) nüüdisaegse õpikäsituse põhimõtted.“;

3) paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 1¹–1³ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Õppe pakkumisel kasutatakse asjakohaseid õppe- ja hindamismeetodeid ning õppevahendeid ja õpikeskkondi, mis arvestavad õpilaste vajadusi ja toetavad õpiväljundite saavutamist.

(1²) Statsionaarne õpe on õppevorm, mis on suunatud õpilastele, sealhulgas õppimiskohustuslikele õpilastele, kellele õppimine on põhitegevus. Statsionaarses õppes on õpetaja või juhendaja poolt juhendatud tegevusel, sealhulgas kontaktõppel, suurem osakaal kui iseseisval töö.

(1³) Mittestatsionaarne õpe on õppevorm, mis on suunatud eelkõige õppimiskohustuse täitnud õpilastele. Mittestatsionaarses õppes on võrreldes statsionaarse õppega suurem osakaal õpilase iseseisval töö.“;

4) paragrahvi 3 lõiked 2–4 sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kontaktõpe toimub õpikeskkonnas (sealhulgas e-õppe, praktilise töö või töökohapõhise õppena), milles osalevad nii õpilane kui ka õpetaja või juhendaja.

(3) Praktika on juhendaja juhendamisel õppe käigus omandatud teadmiste ja oskuste rakendamine töökeskkonnas. Praktika maht määratakse kooli õppekavas.

(4) Iseseisev töö on õpiväljundite saavutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste omandamine iseseisvalt, lähtudes õpetaja või juhendaja antud töö- või õppeülesannetest. Iseseisev töö, mis on õpetaja või juhendaja poolt eesmärgistatud ja tagasisidestatud moodustab statsionaarse õppevormi puhul 15 kuni 20 protsenti ja mittestatsionaarse õppevormi puhul üle 50 protsenti õpingute kogumahust.“;

5) paragrahvi 3 lõiked 6 ja 7 sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Õpingute lõpetamiseks on vajalik saavutada kõik õppekavaga määratud õpiväljundid. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse praktilistes tööolukordades toimuva oskuste demonratsiooni, kutseeksami, koolieksami või riigieksamiga vastavalt käesolevas määruses konkreetse kutseõppe liigi kohta sätestatule.

(7) Kutseeksami korraldus on reguleeritud kutseeaduses, riigieksamite korraldus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 31 lõigetes 2 ja 4 ning oskuste demonratsiooni ja koolieksami korraldus reguleeritakse kooli õppekorralduseeskirjas.“;

6) paragrahvi 3 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

7) paragrahv 5 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kutsehariduse tasemeõppe alus on vastavalt kutseõppeasutuse seaduse § 24 lõikele 2 õppekava. Õppekavad jagunevad riiklikeks õppekavadeks ja kooli õppekavadeks.“;

8) paragrahvi 6 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „kutsekeskhariduse“ sõnaga „kooli“;

9) paragrahvi 6 lõige 2 sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Riiklik õppekava koostatakse koostöös sotsiaalpartneritega kooskõlas käesoleva määruse §-s 2 sätestatuga.“;

10) paragrahvi 8 tekst sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Õppekava koosneb moodulitest.

(2) Moodul on õppekava terviklik sisuühik, milles kirjeldatakse kompetentsusnõuetega vastavuses olevad õpiväljundid.

(3) Mooduli õpiväljundid kirjeldatakse selgelt ja mõõdetavalt, et õpilasel oleks võimalik nende saavutatust tõendada ning õpetajal või juhendajal hinnata õpilase teadmiste ja oskuste taset ning õppekava eesmärkide saavutamist.

(4) Mooduli maht arvestuspunktides sõltub mooduli eesmärgist ja õpiväljunditega määratud oskuste ja teadmiste keerukusest ja ulatusest.

(5) Õppekavas eristatakse põhiõpingute, valikõpingute ja üldharidusõpingute mooduleid. Kutseõppe õppekavades esitatakse põhiõpingute, valikõpingute moodulid. Kutsekeskhariduse õppekavas esitatakse lisaks põhi- ja valikõpingute moodulitele ka üldharidusõpingute moodulid.

(6) Põhiõpingute moodulitega määratakse kutse-, eri- ja ametialal tegutsemiseks vajalikud õpiväljundid.

(7) Õppekava põhiõpingute moodulite ülesehitus, nende õpiväljundid, maht ja jaotus õppe ajas peavad toetama tööturul rakendumiseks vajalike kompetentside omandamist. Põhiõpingute moodulid koostatakse selliselt, et neid saab aluseks võtta täienduskoostuse sealhulgas mikrovalifikatsioonide pakkumiseks ning kutseõppe pakkumiseks põhikooli- või gümnaasiumiõpilastele.

(8) Põhiõpingute moodulitesse lõimitakse elukestvaks õppeks vajalikke pädevusi ja tööelu üldoskusi mahus ja valikus, mis on vajalikud asjaomase kvalifikatsiooni omandamiseks, õpingute jätkamiseks ja tööturule siirdumiseks.

(9) Valikõpingute moodulitega määratakse õpiväljundid, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi, seonduvad täiendava kutse või osakutsega või toetavad üldpädevuste ja tööelu üldoskuste omandamist. Valikmoodulid moodustavad 10-20 protsenti õppekava mahust ning need määratakse kindlaks kooli õppekavaga. Õpilasel on õigus valida valikmooduleid kooli teistest õppekavadest või teiste õppeasutuste õppekavadest kooli õppekorraldusekirjas sätestatud korras.

(10) Põhi- ja valikõpingute moodulite õpiväljundid, välja arvatud kutsekeskhariduse õppekavades, mille moodulite õpiväljundite koostamisel lähtutakse §-s 23⁶ sätestatud üldpädevustest, kirjeldatakse kutse- ja erialaste teadmiste, oskuste, iseseisvuse ja vastutuse ulatuse, õpipädevuse, suhtluspädevuse, enesemääratluspädevuse, tegevuspädevuse, infotehnoloogilise pädevuse ning algatusvõime ja ettevõtlikkuspädevuse kaudu, mille määratlused on järgmised:

- 1) kutse- ja erialased teadmised on õppeprotsessi käigus omandatud teave kutse-, eri- ja ametialaste faktide, põhimõtete, teooriate ja tavade kohta;
- 2) kutse- ja erialased oskused on võime rakendada teadmisi ja kasutada neid ülesannete täitmisel ja probleemide lahendamisel, oskusi kirjeldatakse nende keerukuse ja mitmekesisuse kaudu;
- 3) iseseisvuse ja vastutuse ulatus on määr, mille ulatuses lõpetanu suudab iseseisvalt töötada ja oma töötulemuste eest vastutada;
- 4) õpipädevus on suutlikkus tõhusaid õpistrateegiaid ning sobivat õpistiili kasutades juhtida oma õpitegevust;
- 5) suhtluspädevus on suutlikkus suhelda erinevates situatsioonides ning teemadel suulisel ja kirjalikus vormis;
- 6) enesemääratluspädevus on suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, mõtestada oma tegevusi ja käitumist ühiskonnas, kujundada end isiksusena;
- 7) tegevuspädevus on suutlikkus näha probleeme ja neid lahendada, oma tegevusi kavandada, seada tegevuseesmärke ja näha ette oodatavaid tulemusi, valida tegevusvahendeid, tegutseda, hinnata oma tegevuste tulemusi, teha koostööd;
- 8) infotehnoloogiline pädevus on suutlikkus kasutada oskuslikult ja kriitiliselt infotehnoloogiavahendeid ja digitaalmeediat;
- 9) algatusvõime ja ettevõtlikkuspädevus on suutlikkus tegutseda algatusvõimeliselt ja loovalt ning planeerida oma karjääri nüüdisaegses majandus-, ettevõtlus- ja töökeskkonnas, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades.

(11) Üldharidusõpingute moodulitega määratakse kutsekeskharidusõppe õppekavades riigi üldkeskhariduse standardiga kooskõlas olevad õpiväljundid.“;

11) paragrahvi 9 lõige 2 sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Õppekava kohandamisel võib kool muuta valikõpingute moodulite sisu, valikut ja õppe mahtu ning vajaduse korral suurendada praktika osakaalu, tagades seejuures õppekava õpiväljundite saavutatavuse.“;

12) paragrahvi 9 lõige 3 tekstiosa „§ 32 lõikes 8“ asendatakse tekstiosaga „§ 31¹ lõikes 3“;

13) paragrahvi 10 lõiked 5–7 tunnistatakse kehtetuks;

14) paragrahvi 11 lõige 1 sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Õppe maht teise taseme kutseõppes on 60 kuni 120 arvestuspunkti.“;

15) paragrahvi 11 lõige 3, § 12 lõige 1¹, § 13 lõiked 10 ja 11 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 15 lõikes 1 ja § 19 lõikes 1 asendatakse arv „30“ arvuga „60“;

17) paragrahvi 18 lõige 4 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

18) paragrahvi 19 lõikes 2 ja § 25 lõikes 2 asendatakse arv „15“ arvuga „30“;

19) paragrahvi 20 lõige 4 sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Neljanda taseme kutseõppe lõpetanud isik võib asuda edasi õppima neljanda taseme kutseõppe jätkuõppes ja keskhariduse olemasolul viienda taseme kutseõppe esmaõppes, rakenduskõrgharidusõppes või bakalaureuseõppes.“;

20) paragrahvid 21 ja 23 tunnistatakse kehtetuks;

21) määrust täiendatakse peatükiga 5¹ järgmises sõnastuses:

„5¹. peatükk
Neljanda taseme kutsekeskharidusõpe

§ 23¹. Kutsekeskharidusõpe

(1) Kutsekeskharidusõpe on neljanda taseme kutseõppe esmaõpe, mille õppekava täitmisel täies mahus ja õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamisel omandab õpilane kutsekeskhariduse.

(2) Kutsekeskharidusõppe eesmärk on üldhariduslike ja kutse- või erialaste teadmiste, oskuste ning väärtushoiakute omandamine, mis loovad õpilasele eeldused tööle asumiseks õpitud kutse- või erialal või õpingute jätkamiseks järgmisel kutse- või haridustasemel.

(3) Kutsekeskharidusõppes õpingute alustamise tingimuseks on põhihariduse olemasolu. Õpinguid võivad alustada ka vähemalt 22-aastased põhihariduseta isikud, kellel on põhiharidusele vastavad kompetentsid. Vastavate kompetentside olemasolu hindab kool vastavalt kooli vastuvõtukorras sätestatud tingimustele.

§ 23². Õppe maht

Õppe maht kutsekeskharidusõppes on 240 arvestuspunkti, mis jaguneb põhiõpinguteks, üldharidusõpinguteks ja valikõpinguteks.

§ 23³. Põhiõpingud kutsekeskharidusõppes

(1) Põhiõpingute õppe maht kutsekeskharidusõppes on 125 arvestuspunkti, seejuures on praktika õppe maht vähemalt 25 arvestuspunkti.

(2) Põhiõpingute moodulid jagunevad ühisteks põhiõpingute mooduliteks ning suunavaliku ja spetsialiseerumisega seonduvateks põhiõpingute mooduliteks. Suunavalikuga seonduvate

põhiõpingute moodulite sisu ja ülesehitus võimaldab õpilasel arendada teadmisi ja oskusi ühe kutsetegevuse valdkonna kitsamas alavaldkonnas. Spetsialiseerumisega seonduvad põhiõpingute moodulid määratletakse konkreetse suunavaliku sees ja nende sisu ja ülesehitus võimaldab õpilasel omandada põhjalikumad või spetsiifilisemad teadmised ja oskused ühel kitsamal kutse-, eri- või ametialal.

(3) Põhiõpingutest ühe osa moodustavad sissejuhatavad moodulid, mille õppe eesmärgiks on arendada õpilase elukestvaks õppeks ja ühiskondlikus elus hakkamasaamiseks vajalikke pädevusi ja oskusi, mis toetavad teda edasisel õpiteel sealhulgas kutse-, eri- või ametiala valikul. Sissejuhatavad põhiõpingute moodulid on ühesuguse nimetuse, õppe mahu ja õpiväljunditega kõigis kutsekeskharidusõppe õppekavades ning nende kirjeldused esitatakse käesoleva määruse lisas 3.

(4) Õpinguid sissejuhatavate moodulite ülesehitus ja õppekorraldus peab võimaldama õppijal liikuda erinevate õppekavade vahel.

§ 23⁴. Üldharidusõpingud kutsekeskharidusõppes

(1) Üldharidusõpingute õppe maht on vähemalt 80 arvestuspunkti.

(2) Kohustuslikud üldharidusõpingute moodulid ja nende õppe maht on järgmine:

- 1) keel ja kirjandus, sealhulgas eesti keel teise keelena, 14 arvestuspunkti;
- 2) võõrkeel keeleoskustasemel B2, 4,5 arvestuspunkti;
- 3) võõrkeel keeleoskustasemel B1, 7,5 arvestuspunkti;
- 4) matemaatika, 12 arvestuspunkti;
- 5) loodusained, 18 arvestuspunkti;
- 6) sotsiaalsained, 13 arvestuspunkti;
- 7) visuaal- ja helikultuur, 4 arvestuspunkti;
- 8) kehakultuur, 5,5 arvestuspunkti;
- 9) riigikaitseõpetus, 1,5 arvestuspunkti.

(3) Üldharidusõpingute moodulite kirjeldused kehtestatakse käesoleva määruse lisas 3.

§ 23⁵. Valikõpingud kutsekeskharidusõppes

(1) Valikõpingute õppe maht on 35 arvestuspunkti, mis sisaldab käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud vabaõpinguid.

(2) Valikõpingutena pakub kool õpilasele täiendavat üldharidus- ja kutseõpet ning rakenduskõrghariduse- ja huvihariduse õpet, mille määratlus ja soovituslik õppe maht on järgmine:

- 1) piirkondlikul vajadusel põhinevad valikõpingud hõlmavad piirkonna tööandjate vajadustel põhinevate kompetentside õpet, mis lähtub rohkem kui ühe tööandja vajadustest. Asjakohased kutseoskustõuded ja õppe mahu kutsehariduse arvestuspunktides määratleb kool koostöös piirkonna tööandjatega arvestusega, et nende õppe maht jääb vahemikku 5–15 arvestuspunkti;
- 2) õpingud sama õppekava teistest tegevussuundadest või spetsialiseerumistest. Olenemata valitud mooduli õppe mahust teisel tegevussuundadel või spetsialiseerumistel on antud õppekavas selle valikõpingute mooduli õppe maht maksimaalselt 15 arvestuspunkti;
- 3) täiendavad üldharidusõpingud, mis võimaldavad õppijal omandada piisava ettevalmistuse õpingute jätkamiseks järgmisel haridus- või kutsetasemel. Selliste õpingute õppe maht on 5 kuni 30 arvestuspunkti;

4) täiendav praktika, mis võimaldab õppijal täiendada oma erialaseid teadmisi ja arendada uusi erialaseid kompetentse ning tööeluks vajalikke üldoskusi. Valikõpingutena pakutava täiendava praktika õppe maht on kuni 30 arvestuspunkti. Täiendav praktika peab olema seotud õpitava eriala ning õppija isiklike arenguvajadustega. Täiendava praktika võib õppija sooritada ka välisriigis. Täiendava praktika võimalused ja valikukriteeriumid sätestatakse kooli õppekorralduseeskirjas;

5) valikõpingutena võib õppija valida mooduleid ka järgneva haridus- või kutsetaseme õppekavadest. Selliste õpingute õppe maht on kuni 15 arvestuspunkti.

(3) Koolil pakub järgmisi valikõpingute mooduleid, mis on ühesuguse nimetuse, õppe mahu ja õpiväljunditega kõigis kutsekeskhariduse õppekavades ja mille kirjeldused esitatakse määruse lisas 3:

1) ettevõtlusõppe valikõpingud, õppe mahuga 4-6 arvestuspunkti;

2) riigikaitseõpetuse välilaager, õppe mahuga 1,5 arvestuspunkti.

(4) Vabaõpingud õppemahuga 5 arvestuspunkti valib õpilane oma huvidest ja soovidest lähtuvalt kooli teiste erialade või teiste õppeasutuste õppekavadest. Vabaõpingutena võib arvestada ka õppija poolt varasemate õpingute ja töökogemuse kaudu õpitut sealhulgas mitteformaalse õppe käigus omandatud. Kooli õppekavas määratakse üksnes vabaõpingute õppe maht. Vabaõpingute valiku võimalused ja tingimused sätestatakse kooli õppekorralduseeskirjas.

§ 23⁶. Kutsekeskharidusõppes kujundatavad üldpädevused

Kutsekeskharidusõppe moodulite õpiväljundite kirjeldamisel juhendatakse kutseseaduse lisas esitatud Eesti kvalifikatsiooniraamistiku 4. taseme kirjeldusest ja järgmistest üldpädevustest;

1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis;

3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri;

4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida

oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi;

5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõendus põhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt;

7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid; rakendada finantskirjaoskust;

8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

§ 23⁷. Õpingute lõpetamine ja edasiõppimine

(1) Õpingud kutsekeskharidusõppes lõppevad pärast õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamist.

(2) Põhiõpingute moodulite õpiväljundite saavutatuse hindamine toimub praktilises tööolukorras oskuste demonstratsioonil, mis võib toimuda kutseeksamina. Hindamine viiakse läbi koostöös kooli ja sotsiaalpartneritega ning see võib toimuda osade kaupa kogu õppe jooksul.

(3) Õpilased, kes on valikõpingutena valinud § 23⁵ lõike 2 punktis 2 nimetatud täiendavad üldharidusõpingud mahus 30 arvestuspunkti, sooritavad õpingute lõpetamiseks riigieksamid eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 31 kehtestatud korras. Teised õpilased sooritavad üldharidusliku õppe õpiväljundite saavutatuse hindamiseks eesti keele, matemaatika ja võõrkeele koolieksami.

(4) Õpilased, kes õpivad eesti keelt teise keelena, sooritavad eesti keele kui teise keele riigieksami või eesti keele riigieksami põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 31 ja selle alusel kehtestatud korras.

(5) Kutsekeskharidusõppe lõpetanule väljastab kool lõputunnistuse kutsekeskhariduse omandamise kohta koos hinnetelehega.

(6) Neljanda taseme kutsekeskharidusõppe lõpetanud isik võib asuda edasi õppima neljanda taseme kutseõppe jätkuõppes, viienda taseme kutseõppe esmaõppes, rakenduskõrgharidusõppes või bakalaureuseõppes.“;

22) paragrahvi 33 lisatakse lõiked 3 –6 järgmises sõnastuses:

„(3) Enne käesoleva sätte jõustumist kehtestatud riiklikud õppekavad ja Eesti hariduse infosüsteemis registreeritud kutsekeskhariduse kooli õppekavad viiakse kooskõlla peatüki 5¹ nõuetega hiljemalt 31. augustiks 2026. a. Kooskõlla viimata kutsekeskhariduse kooli õppekavad sulgeb kool hiljemalt 1. septembril 2028. a. Alates 1. septembrist 2026. a võetakse õpilasi vastu ainult käesoleva määrusega kooskõlas olevatele õppekavadele.

(4) Enne 2016. aasta 1. septembrit kutsekeskhariduse õppekavadele vastu võetud õpilaste õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutatust hinnatakse seni kehtinud korras.

(5) Õpilane, kes õpib 2025/2026. õppeaastal kutsevaliku õppekaval, saab õppida kutsevaliku õppekaval õppeaasta lõpuni. Kutsevaliku õppekava loetakse lõpetatuks pärast õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamist. Kutsevaliku õppe läbiviimisele kohaldatakse käesoleva määruse enne 1. septembrit 2025. a kehtinud redaktsiooni.

(6) 4. ja 5. taseme jätkuõppe õppekavad, mille õppe maht on väiksem kui 30 EKAPit ja 2., 3. ja 4. taseme esmaõppe õppekavad, mille õppe maht on väiksem kui 60 EKAPit kehtivad kuni nende käesoleva määrusega kooskõlla viimiseni, kuid mitte kauem kui 31. augustini 2026. a. Alates 1. septembrist 2026. a võetakse õpilasi vastu ainult käesoleva määrusega kooskõlas olevatele õppekavadele.“;

23) määruse lisa 1 tunnistatakse kehtetuks;

24) määruse lisa 2 muudetakse ja asendatakse käesoleva määruse lisaga 7;

25) määrust täiendatakse lisaga 3 käesoleva määruse lisaga 8.

§ 5. Määruse jõustumine

Määruse §-d 1–3 ja § 4 punktid 6 ja 13–15 jõustuvad 1. septembril 2025.

Kristen Michal
peaminister

Kristina Kallas
haridus- ja teadusminister

Keit Kasemets
riigisekretär

Lisa 1_Lihtsustatud õpe

Lisa 2_ Toimetulekuõpe

Lisa 3_ Hooldusõpe

Lisa 4_ Ainevaldkond „Matemaatika“

Lisa 5_ Ainevaldkond „Tehnoloogia“

Lisa 6_ Ainevaldkond „Matemaatika“

Lisa 7_ Õppevaldkonnad, õppesuunad ja õppekavarühmad, milles toimub kutseõppe tasemeõpe

Lisa 8_ Kohustuslike põhiõpingute, üldharidusõpingute ja valikõpingute moodulite kirjeldused kutsekeskhariduse õppekavas